Case- based education simulating board examination in an interdisciplinary dental environment

***Amin Habibi*[1], *Arezoo Alaee*[2,3]**
[1] *Assistant Professor, Department of Medical Education and Learning Technologies, School of Medical Education and Learning Technologies, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran*
[2] *Associate Professor, Department of Oral Medicine, TeMS.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran*
[3] *MSc Student of Medical Education, The School of Medical Education and Learning Technologies, Shahid Beheshti University of Medical Sciences (SBMU), Tehran, Iran*

Abstract

The interdiciplinary educational methods could increase the quality of dental education and cooperation of dental residents.the usage of case based educational methods train the fruitful residents in board exam.this experience presents for implementation in different medical and dental courses.
Keywords: *Education,Case based, Dentistry, Interdiciplinary*

Cited as: Habibi A, Alaee A. Case- based education simulating board examination in an interdisciplinary dental environment. Medical Science Journal of Islamic Azad University, Tehran Medical Branch 2026; 36(1): **125-128.**

Correspondence to: Arezoo Alaee
Tel: *+98 22564571*
E-mail: arezoo.alaee@yahoo.com
ORCID ID: 0000-0002-0882-6232
Received: 3 Dec 2025 **Accepted:** 3 Mar 2025

[Downloaded from tmuj.iautmu.ac.ir on 2026-10-31]
[DOR: 20.1001.1.10235922.1405.36.1.13.6]
[DOI: 10.66224/iau.36.1.125]

مجله علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
دوره ۳۶، شماره ۱، بهار ۱۴۰۵ صفحات ۱۲۵ تا ۱۲۸

Letter to Editor

آموزش مبتنی برکیس شبیه ساز بورد در محیط بین رشته ای دندانپزشکی

امین حبیبی[۱]، آرزو علایی[۲،۳]

[۱] استادیار دانشکده آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی، تهران، ایران
[۳] دانشیار، گروه بیماری‌های دهان، فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، واحد علوم پزشکی تهران، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، تهران، ایران
[۳] دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آموزش پزشکی، دانشکده آموزش پزشکی و فناوری‌های یادگیری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

روش‌های آموزش بین رشته‌ای می‌توانند موجب افزایش کیفیت آموزش دندانپزشکی و ارتباط بهتر دستیاران با یکدیگر شوند. همچنین استفاده از متدهای آموزشی جدید کیس محور سبب بهبود تربیت موفق ایشان در آزمون بورد خواهد شد. تجربه آموزشی فوق برای تقلید و به کارگیری در رشته های مختلف پزشکی و دندانپزشکی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: *آموزش، دندانپزشکی، مبتنی بر مورد، بین رشته‌ای*

همکاری بین‌رشته‌ای، به یک ضرورت در حوزه بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در ایران تبدیل شده است(۱). رو شهای آموز شی نوین نیز می‌تواند در بخش تخ ص صی به کار گرفته شود و موجب آموزش بهینه، رضایت دستیاران و موفقیت آنان گردد. همچنین سبب آ شنایی بیشتر و ایجاد نگرش مثبت نسبت به آزمون‌های مهمی مانند ارتقا و بورد شود (۳،۲). درمطالعه متون, دستیاران پزشکی معتقد بودند که درک نقش ها و رویکرد های مدیر یت بیماران در گروه انکولوژی برای ارتباط مؤثر و درمان بهینه سرطان ضروری است (۴). دستیاران دندانپزشکی نیز اعلام کردند که روشهای آموزشی مبتنی برکارگروهی, مهارت‌های فنی ایشان را بهبود بخشید ه و همکاری تیمی قوی‌تر، ارتباطات بهتر و سطوح رضایت بالاتری را پرورش می دهد (۶،۵).

با هدف آموزش مبتنی برکیس شبیه ساز بورد در محیط بین رشته‌ای دندانپزشکی، این فرایند در گروه‌های آموزشی بیماری‌های دهان و رادیولوژی دهان فک و صورت از نیم سال دوم تحصیلی ۱۴۰۲ لغایت نیم‌سال اول ۱۴۰۳ در دانشکده دندانپزشکی آزاد اسلامی تهران اجرا شد.

در ابتدا کلیات برنامه آموزشی به اعضای هیات علمی گروه معرفی و در ۱جلسه آموزشی تمرین شد. مدیران گروه جهت تعیین زمان و مکان مناسب و امکانات لازم هماهنگی کردند. مخاطبین برنامه کلیه دستیاران و متخصصین دندانپزشکی دو گروه بودند و برخی همکاران تجربه طراحی سوال وآشنایی با اجرای آزمون بورد و ارتقا داشتند. برنامه در روزهای سه شنبه و چهارشنبه با مشارکت تعداد ۱۱دستیار (۱۰۰درصد) و متوسط مشارکت ۸ نفر(۴۰درصد) از دوگروه طی ۹ جلسه منظم و متوالی صبحگاهی اجرا شد. تمرین کیس‌های

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پزشکی تهران، دانشکده دندانپزشکی، گروه بیماری‌های دهان، فک و صورت، آرزو علائی(**email**: arezoo.alaee@yahoo.com)
ORCID ID: 0000-0002-0882-6232

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۸/۱۲
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۹/۱۲

[Downloaded from tmuj.iautmu.ac.ir on 2026-10-31]
[DOR: 20.1001.1.10235922.1405.36.1.13.6]
[DOI: 10.66224/iau.36.1.125]

آموزشی استاندارد با استفاده ازکیس شبیه سازبورد برای آموزش مشترک دستیاران درمحیط بین رشته‌ای مشابه آزمون بورد شفاهی بیماری‌های دهان فک و صورت اجرا شد. کیس‌هایی با روش نمونه گیری در دسترس و آسان در سه رده اصلی شناخت، یعنی "یادآوری"، "تفسیر و تحلیل" و "حل مساله" انتخاب شد. موارد بر حسب پیچیدگی در حد تاکسونومی ۲ و ۳ و کلاسیک و جدید بود. در هر جلسه ۱ کیس داخل استخوانی جدید مانند ضایعات منفرد، متعدد، مرتبط با بیماری‌های سیستمیک، کیست‌ها و تومورهای فکی مطرح شد. برخی از پرونده‌های بخش تخصصی و یا اهدایی همکاران و تحت نظارت دقیق سرپرستان تخصصی دو گروه جهت عدم سوگیری و اعمال سلیقه شخصی انتخاب شدند. رعایت محرمانگی، کسب رضایت بیماران و ملاحظات اخلاقی در نمایش فتوگرافی کیس رعایت شد. مدارک شامل فتوگرافی، کلیشه‌های رادیوگرافی، مشاوره‌های پزشکی، گزارش پاتولوژی، عکس‌های حین و پس از درمان و فالوآپ بود.

کیس‌ها نمایش داده شده و سوالات مربوطه مطرح شدند و دستیاران موظف به پاسخ دهی دقیق به سوالات بودند. ارائه تشخیص‌های افتراقی ضایعات و ترتیب آنها از نظر تقدم و تاخر توسط دستیاران دوگروه، مهم‌ترین بخش در فرایند آموزشی فوق بود. اساتید بر روی ترتیب تشخیص‌های افتراقی ارائه شده بر اساس ارجاع به منابع آموزشی معتبر نظردهی می‌کردند و تا رسیدن به توافق بحث ادامه می‌یافت. گاهی نیز پرسشی برای تحقیق در جلسه آتی به دستیاران ارائه می‌شد و یا ایده‌ای برای انتخاب نوع کیس بعدی با توجه به ضعف دستیاران در پردازش اطلاعات شکل می‌گرفت. جهت پاسخ‌دهی به تشخیص‌ها توجه به موارد ذیل الزامی بود: درک مفاهیم – ترکیب و ادغام داده های مرتبط و سنتز اطلاعات – تفسیر و تحلیل یافته‌ها – نقد موقعیت‌ها استدلال بالینی و... در این روش به صورت شفاهی به مخاطبین بازخورد داده شد. ضمنا ترتیب وتوالی آموزشی براساس مراحل بورد منطق داربستی منظم در ذهن دستیاران ایجاد می‌کرد که به ایشان در پاسخ دهی به سوالات و قبولی در آزمون کمک می‌کرد.

جهت ادامه برنامه و درانتخاب کیس جلسات بعدی از همکاران و دستیاران نظرسنجی شد و ارزیابی نظرات دستیاران وهمکاران مخاطب در پایان نیمسال دوم برنامه با طرح ۱۴ سوال برحسب مقیاس لیکرت انجام شد و ۱۰۰ درصد همکاران و دستیاران در آن شرکت کردند. براساس تفسیر گویه‌های پرسشنامه ۱۰۰درصد معتقد بودند که کیس‌های ارائه شده موجب تقویت توانمندی استدلال و قضاوت بالینی می‌شوند و به دلیل کیس محور بودن کلاس، مطالب کاربردی و مهم، بیشتر به یاد مخاطبین می‌ماند. ۹۱٪/۷ اعلام کردند که کیس‌های ارائه شده جهت موفقیت در آزمون بورد کارایی دارند. اما ۳۷/۵ درصد نیز معتقد بودند که کیس‌های ارائه شده جهت موفقیت در آزمون ارتقا کارایی ندارند. نتایج آزمون ارتقا و بورد سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ دو گروه آموزشی به طور متوسط قبولی ۷۵درصد دستیاران تخصصی بوده که در سال ۱۴۰۴ با قبولی ۱۰۰درصد دستیاران افزایش ۲۵درصدی داشته است (جدول‌های ۱ و ۲).

محدودیت مطالعه حاضر عدم وجود گروه کنترل، برگزاری خودارزیابی و برگزاری آزمون قبل و بعد از اجرای فرآیندآموزشی بود. باتوجه به تغییرات الگوهای جدید برگزاری آزمون‌های ارتقا به صورت الکترونیک و بورد به صورت ارائه کیس و... پیشنهاد می‌شود، در کلیه بخش‌های دانشکده‌های دندانپزشکی برنامه‌هایی اینگونه با روش سیمولیشن و روند مشابه بورد تخصصی در هر گروه و بین گروه‌ها به صورت هدفمند طراحی و با دستیاران تمرین شوند.

جدول ۱. نتایج قبولی دستیاران تخصصی گروههای آموزشی در آزمون بورد وارتقا

ردیف	آزمون	سال۱۴۰۲ بیماری‌ها	سال ۱۴۰۲ رادیولوژی	سال ۱۴۰۳ بیماریها	سال ۱۴۰۳ رادیولوژی	سال ۱۴۰۴ بیماریها	سال ۱۴۰۴ رادیولوژی
۱	ارتقا	۱۰۰درصد	۱۰۰درصد	۵۰درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰درصد	۱۰۰درصد
۲	بورد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۵۰درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰درصد	۱۰۰درصد

[Downloaded from tmuj.iautmu.ac.ir on 2026-10-31]
[DOR: 20.1001.1.10235922.1405.36.1.13.6]
[DOI: 10.66224/iau.36.1.125]

جدول ۲. نتایج نظرسنجی دستیاران /همکاران در باره فرآیند آموزشی

ردیف	سوال/گویه	کاملا موافق وموافقم	کاملا مخالفم/ مخالفم ونظری ندارم
۱	کیس های ارائه شده، حافظه، قدرت درک و تفسیر و توانایی حل مسئله را " یکجا و با هم "می سنجند.	٪ ۹۶	٪ ۴
۲	به دلیل کیس محور بودن کلاس، مطالب کاربردی و مهم، بیشتر به یاد مخاطبین می ماند.	٪ ۱۰۰	٪ ۰
۳	نحوه ارائه کیسها داربست وتوالی مشخصی داشت	٪ ۸۳/۳	٪ ۱۶/۷
۴	کیس های ارائه شده جهت موفقیت در آزمون بورد کارایی دارند	٪ ۹۱/۷	٪ ۸/۳
۵	کیس های ارائه شده جهت موفقیت در آزمون ارتقا کارایی دارند	٪ ۶۲/۵	٪ ۳۷/۵
۶	کیس های ارائه شده قابلیت انطباق با سرفصل دروس/کوریکولوم را دارند.	٪ ۹۱/۶	٪ ۸/۴
۷	کیس های ارائه شده با بازخورد اساتید همراه بود و دستیاران در این مرحله اطلاعات زیادی را دریافت کردند	٪ ۹۱/۶	٪ ۸/۴
۸	کیس های ارائه شده موجب تقویت توانمندی استدلال و قضاوت بالینی می شوند.	٪ ۱۰۰	٪ ۰
۹	کیسهای ارائه شده قدرت تحلیل و مقایسه را در مخاطبین افزایش می دهند.	٪ ۹۵/۵	٪ ۴/۲
۱۰	کیس های ارائه شده قدرت تشخیص بیماری ها را در مخاطبین بالا می برند.	٪ ۹۵/۵	٪ ۴/۲
۱۱	کیس های ارائه شده توانایی انتخاب بهترین درمان را برای بیمار افزایش می دهند.	٪ ۸۲/۳	٪ ۱۷/۷
۱۲	کیس های ارائه شده قدرت حل مسئله را در مخاطبین بالا می برند.	٪ ۹۵/۸	٪ ۴/۲
۱۳	کیس های ارائه شده در یادگیری دستیاران تاثیر محسوس دارند.	٪ ۹۵/۸	٪ ۴/۲
۱۴	در مجموع، این روش آموزش کیس محور برای من نو و جالب است.	٪ ۷۹/۲	٪ ۲۰/۸

REFERENCES

1. Bullard MJ, Fox SM, Wares CM. Simulation-based interdisciplinary education improves intern attitudes and outlook toward colleagues in other disciplines. BMC Med Educ 2019;19:276.
2. Sayadi Z, Azizi A, Lawaf SH. Investigating the Relationship between Learning Styles Based on kolb's Theory and Academic Status in Resident's Dentistry, Faculty of Dentistry, Tehran Medical Sciences, Islamic Azad University J Res Dent Sci 2020; 17:253-62.
3. Aasri L, Jahani N, Razavi SAA. Evaluation effect of Learning and study strategy on educational interventions of dental student . J Res Dent Sci. J Res Dent Sci 2019;16:67-70.
4. Tahmasebi H, Ko G, Lam CM, Bilgen I, Freeman Z, Varghese R, et al. Multidisciplinary Oncology Education Among Postgraduate Trainees: Systematic Review. JMIR Med Educ 2025;26:e63655.
5. Sarhan MM, Alwadi MAM. A qualitative study of dental internships in Saudi Arabia: moving beyond perceptions to the reality of the practices of dental interns. BMC Med Educ 2023;23:826.
6. Wang L, Chen P, Wang X, Wei S, Lin J, Jing X. Integrating team-based and peer-teaching strategies for standardized dental residency: a path to active learning and professional growth. BMC Med Educ 2025;25:618.

[Downloaded from tmuj.iautmu.ac.ir on 2026-10-31]
[DOR: 20.1001.1.10235922.1405.36.1.13.6]
[DOI: 10.66224/iau.36.1.125]